

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciół“ i „Rolnik“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,35 zł z doręczeniem 1,50 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,00 zł, z doręczeniem 4,50 zł. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 10 gr, na stronie 3-lamowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej. Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowe Miasto.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowe Miasto-Pomorze.

Rok VII.

Nowe Miasto-Pomorze, Wtorek, dnia 18 października 1927.

Nr. 123

Nareszcie pożyczka zagraniczna!

Polsce pożyczka zagraniczna konieczna jest potrzebna. Czem deszcz dla wysuszonej długą spiekotą gleby, czem rosa dla roślin i kwiatów, tem dla naszego życia gospodarczego pożyczka zagraniczna. Bez niej wędniało i usychało życie gospodarcze i słabem tętnem pulsowało tętno organizmu społecznego. A z zaciągnięciem tej tak nam potrzebnej i przez nas tak upragnionej pożyczki zagranicznej szło jak z kamienia. Już od lat toczyły się o nią zmagania, a kosztowne pertraktacje. Na jej dotychczasowe niepowodzenie dwie przedewszystkiem składały się przyczyny, mianowicie jedna po za nami, a druga wewnątrz państwa tkwiła. Nasi wrogowie nieustannie urabiali nam opinię jak najgorszą w świecie, sugestionując zagranicy pojęcie o Polsce jako o państwie sezonowym, nie mającym żadnych warunków bytu, owszem skazanem na rychłe rozpadnięcie się. Z drugiej znowu strony niezgoda, korupcja — wuzdane partyjniczo w kraju i rozmaitego rodzaju inne niezdrowe objawy nie działały zachęcająco na zagranicznych finansistów w kierunku zaangażowania się swym kapitałem w takie stosunki. Ale z biegiem czasu, kiedy zagranica przekonała się o tem, że mimo nieustannych przepowiedni o rychłym rozpadnięciu się, państwo polskie nie tylko nie podupadało, ale przeciwnie coraz więcej krzepło i się wzmacniało, że nawet taki wstrząs jak zamach majowy nie zachwiał jej bytem, że mimo nieotrzymania pożyczki Polska gospodarczo umiała sobie jakoś radzić — a przedewszystkiem, że wbrew okrzykaniu jej przez wrogów jako mściwej i pokój światowego, ona niezbita, nieustannie dawała dowody swych pokojowych dążeń, uprzedzenie poczęło pierzchać, torując drogę zyczliwшему usposobieniu zagranicznych potentatów finansowych odnośnie do udzielenia nam pożyczki. Ale jeszcze ostatnie pertraktacje o sfinalizowanie pożyczki natrafiały na wielkie trudności grożąc kilkakrotnie rozbitiem. A mianowicie widocznem już cprawda było, że zagraniczna finansjera gotowa nam była użyczyć pożyczki, ale pod warunkami ciężkimi, znacznie gorszymi od tych, pod jakimi inne państwa europejskie otrzymały zagraniczne pożyczki. Taka pożyczka atoli dla nas byłaby nie tylko upokarzająca, ale i szkodliwa. Bo wprzęgłaby nas na długie lata w ciężkie jarzmo niewoli gospodarczo-społecznej obcego kapitału. Miałbyśmy pożytek z otrzymanych pożyczkowo pieniędzy, musielibyśmy wprost, jak się mówi — upracowywać sobie ręce i nogi, aby sprostać nałożonym nam przez nią ciężkim warunkom — jak wysokie oprocentowanie, wysoki kurs emisyjny, ciężkie warunki spłaty i t. d. To też słusznie rząd się wzbraniał przyjąć tego rodzaju zobowiązania na siebie — stojąc na stanowisku: „Chcemy pożyczki i weźmiemy ją, ale na warunkach nie poniżających naszej godności narodowej i umożliwiających nam nasz rozwój gospodarczy. Tembardziej takie stanowisko odnośnie do zaciągnięcia tej pożyczki było wskazane, że ma ona stanowić niejako wstępem do szeregu dalszych samorządowych i prywatnych pożyczek na cele gospodarcze, mających do nas wpłynąć z zagranicy. I rzecz jasna, że od warunków tej pierwszej niejako zależne będą i wszystkie następne pożyczki — i gdyby ta była złą, to takimi byłyby i wszystkie następne. Nic przeto dziwnego, że rząd stanął na stanowisku takim, że lepiej żadnej pożyczki, niż na złych warunkach. I ostatecznie ta stanowczość odniosła zwycięstwo. Stanęło wreszcie na tem, co rząd postawił za ostateczny warunek: kurs emisyjny 92 — a cena wykupu sumy 103. Polska otrzyma 62 miliony dolarów i 2 miliony funtów szterlingów, czyli przeszło 600 milj. zł. Przyptyw tak wielkich kapitałów oczywiście zapłodni ożywczo nasz organizm gospodarczy i tamsamemu musi przyczynić się do znacznego ożywienia całego naszego życia gospodarczego i do rozbudowy gospodarczej kraju.

Chodzi jednak o to, byśmy umieli odpowiednio ten kapitał zużytkować. Doświadczenie z dawniejszymi pożyczkami, które rozstraptane zostały przez rozmaite hieny dwunożne i powsiały gdzieś w kieszenie

rozmaitych szubrawców bez pożytku dla kraju, a państwu pozostawiały tylko dotkliwy ciężar długów, winny miarodajnym czynnikom być przestroją przy podziale obecnych kapitałów, aby się nie powtórzyła ta sama miserja obecnie. Chociaż zaznaczyć należy, że jest to pożyczka stabilizacyjna i z niej tylko część idzie na kredyty. Aczkolwiek więc nam cieszyć się należy z osiągniętych rezultatów w sprawie pożyczki, to i o tem pamiętać winniśmy, że pożyczka, to nie darowizna — że ten pieniądz i oprocentowany i w swoim czasie zwrócony być musi — i że, aczkolwiek rząd utargował korzystniejsze warunki niż stawiano ze

strony kapitału zagranicznego, to jednak są one nie tak lekkie, jakby się zdawać mogło, na pierwszy rzut oka jeżeli zważymy, że przed wojną z łatwością otrzymywali prywatni ludzie pożyczki po 5 proc. — a tu państwo samo zagranicy płacić musi 7 proc. do czego jeszcze dochodzi kurs emisyjny 92 proc., co wszystko razem stanowić będzie dla nas kraju dość wysokie oprocentowanie. I jeżeli teraz będzie łatwiej niż dotąd o pieniądze, o pożyczkę, to jednak będziemy musieli zabiegać i pracować sumiennie, aby i wypracować dość znaczny procent i prócz tego jeszcze wygospodarować korzyści materialne dla siebie.

Emisja pożyczki rozpocznie się 18 b. m.

Warszawa, 15. 10. Dzisiaj w południe zakomunikowano prasie następujący komunikat oficjalny:

„Dzisiaj między godz. 11 a 12 w gmachu Ministerjum Skarbu podpisano ostatnią sesję dokumentów pożyczkowych. Wszystkie formalności zostały ukończone. Emisja pożyczki rozpocznie się 18 bm.

Jednocześnie rząd upoważnił Bank Polski do zaproszenia we właściwym terminie na członka Rady Banku Polskiego p. Charlesa Devey'a, podsekr. stanu Ministerjum Skarbu Stanów Zjednoczonych”.

Warszawa, 15. 10. Delegaci amerykańscy wyjadą z Warszawy ostatecznie jutro. Zostaje jedynie p. Sharp, który zabawi prawdopodobnie w Warszawie jeszcze trzy tygodnie.

Szczegóły kompromisu pożyczkowego.

Jak wiadomo, rokowania o pożyczkę byłyby się niemal rozbiły wskutek rozbieżności żądań polskich i amerykańskich co do kursu emisyjnego. Amerykanie ustąpili wreszcie na tym punkcie, lecz skrócili czas wskwania pożyczki z lat 33 na 20, wskutek czego faktyczne obciążenie roczne z tytułu pożyczki oczywiście wzrosło. Skutek jest ten, że aczkolwiek w sumie zapłacimy nieco mniej, oprocentowanie roczne jednak wskutek zmniejszenia ilości lat powiększa się chociaż o niewielki ułamek.

Natomiast poważnym ustępstwem z strony amerykańskiej jest możność skonwertowania pożyczki po 10 latach. Przypuszczamy, że doszło ono do skutku w ostatnich dniach rokowań, gdyż poprzednio skąpe zresztą informacje rządowe nie zawierały tego szczegółu.

Nowa fala teroru, aresztowań i rewizyj na Litwie.

Kowno. W związku z wykrytym rzekomym zamachem na prezydenta republiki Smetonę na terenie Kowieńszczyzny nastąpiły dalsze masowe rewizje i aresztowania te przeprowadzone są przez specjalne oddziały wojskowe, wspomagające policję. Przy przeprowadzonych rewizjach kilkakrotnie konstатовano bestjałski sposób obchodzenia się, nie oszczędzając nawet dzieci. Jak przeprowadzane są badania śledcze, najlepiej ilustruje fakt, iż w Łoździach w czasie badania zmarł 14letni Harasimowicz na skutek pobicia dokonanego na nim w trakcie składania poprzednich zeznań.

Kowieńszczyzna stoi w obliczu przewrotu.

Kowno. Rząd litewski przeprowadza szereg zarządzeń zmierzających do całkowitego zapobieżenia ewentualnym próbom przewrotu. W Koszedarach gdzie dał się zauważyć ferment rewolucyjny, policja wzmocniona została przez 5 p. p. piechoty, do Taurogów przybyły 7 i 8 p. p. piechoty, przeprowadzający w tem mieście wspólnie z policją masowe rewizje. Rewizje podobne

przeprowadzone były w Łoździach, Mareczu, Dangach, Brozdunach, Koszedarach i w Poniewierzu. Ogółem aresztowano przeszło 1000 osób.

Tajna mobilizacja na Litwie.

Kowno. Na konferencję wojskową w Grodnie litewskie ministerstwo spraw wojskowych postanowiło odpowiedzieć koncentracją litewskich sił zbrojnych na pograniczu polskim.

Równocześnie przeprowadzana jest t. zw. „tajna mobilizacja” rezerwistów roczników 1900—1904. Rezerwiści ci otrzymali już imienne karty powołania.

Dyktatura Waldemarsa zachwiana.

Gdańsk, 13. 10. Z Kowna donoszą, że poinformowane o obecnej sytuacji na Litwie koła, uważają dyktaturę Waldemarsa za zachwianą. Rząd litewski obawia się nowego przewrotu. W związku z tem dokonane zostały liczne przesunięcia wojsk. Policja została zmilitaryzowana. Oddziały szaulistów stoją w pogotowiu. Wszędzie panuje nieopisany terror.

W szkołach polskich na Litwie kwateruje wojsko!

Kowno, 13. 10. We wsiach Tolemiszki, Radzińce i Dałnary, pow. wilkomirskiego, we wszystkich szkołach polskich rozkwatrowali się żołnierze 5 p. p. uniemożliwiając prowadzenie nauki. Jest to nowy system prowokacji walki ze szkolnictwem w Polsce.

Aresztowania Polaków na Kowieńszczyźnie nie ustają.

Kowno, 13. 10. W dniu 11 bm. aresztowano w Olicie pięciu Polaków, u których przeprowadzono

przedtem rewizję. Po przeprowadzeniu rewizyj, które nie dały żadnych pozytywnych wyników, aresztowanych przewieziono do więzienia w Kownie.

Inspekcja artylerji w Wilnie.

Wilno, 13. 10. W dniu wczorajszym przeprowadził inspekcję parków artyleryjskich, stojących na terenie Wilna i Nowej Wilejki, gen. Jung, dowódca O. K. w Lublinie.

Serce Tadeusza Kościuszki wraca do Polski.

Warszawa. Ministerjum wyznań religijnych i oświecenia publicznego zostało powiadomione, iż w dniu wczorajszym wyruszyło z Rapperswilu specjalnym pociągiem 13 wagonów do Warszawy ze zbiorami muzealnymi, biblioteką, złożoną z 90,427 dzieł.

Pośród zbiorów muzealnych znajdują się słynne kamee, odtwarzające sceny historyczne polskie, zegar brązowy z czasów Stanisława Augusta, ukradziony z Zamku warszawskiego przez Marję Hurkową i kilkanaście pamiątek po Koperniku, Kościuszcze i Mickiewiczu. Najcenniejsza część zbiorów, tu biblioteka, zawie-

rająca m. in. 14 inkunabułów, 26.633 autografów i rękopisów, 22.731 sztychów, 1.424 map i moc niezbadanych jeszcze przez historyków dotychczas dzieł, zwłaszcza z ery porozbiorowej.

Specjalnym wagonem powraca serce Kościuszki, które było wmurowane w wewnętrznej ścianie muzeum Szkatułka z sercem Naczelnika złożona zostanie na Zamku w Warszawie. Powołany zostanie komitet, któryby opracował program uroczystości oraz wybierze świątynię, by złożyć szkatułkę na wieczny odpoczynek.

